

ИНДИВИДУАЛНА НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

на

“БУЛГАРТРАНСГАЗ” ЕАД

2022 г.

БУЛГАРТРАНСГАЗ

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

СЪДЪРЖАНИЕ

<u>1. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД</u>	<u>3</u>
1.1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	3
1.2. ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ В ДРУЖЕСТВОТО	3
1.3. СХЕМА НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА	3
1.4. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ	5
1.5. ЛИЦЕНЗИИ И ПРАВНА РАМКА	6
1.6. СВЪРЗАНИ ЛИЦА	6
1.7. МИСИЯ И ВИЗИЯ	7
1.8. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ	7
1.9. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ – ЧИСЛЕНОСТ НА ПЕРСОНАЛА ПО РЕГИОНАЛНИ ЗВЕНА, ОБРАЗОВАНИЕ, ВЪЗРАСТОВ СЪСТАВ	8
<u>2. СОЦИАЛНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ</u>	<u>8</u>
2.1. ОСНОВНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В ДРУЖЕСТВОТО	12
2.2. КОРПОРАТИВНА КУЛТУРА	14
2.3. ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД	16
<u>3. ЕКОЛОГИЧНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ</u>	<u>18</u>
<u>4. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВИ ДЕЙНОСТИ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА И СТЕПЕН НА СЪОТВЕТСТВИЕ, С ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ЕКОЛОГИЧНА УСТОЙЧИВОСТ</u>	<u>20</u>
<u>5. АНТИКОРУПЦИОННА ПОЛИТИКА</u>	<u>26</u>
<u>6. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА</u>	<u>29</u>

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Настоящата нефинансова декларация „Булгартрансгаз“ ЕАД представя информация относно бизнес модела на Дружеството, както и описание на политиките, които то следва по отношение на екологичните и социалните въпроси, както и целите, рисковете, задачите и показателите за резултатите от дейностите, свързани с тези въпроси.

Тя е изготвена в съответствие с изискванията на чл. 48 от Закона за счетоводство (приложение към Годишен индивидуален доклад за дейността за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.).

1. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА БИЗНЕС МОДЕЛА НА „БУЛГАРТРАНСГАЗ“ ЕАД

1.1. Обща информация за Дружеството

„Булгартрансгаз“ ЕАД е дружество със седалище в Република България. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин - 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е държавно контролирано предприятие, учредено на 15.01.2007 г. за неопределен срок от време посредством преобразуване на Дружеството „Булгаргаз“ ЕАД. Едноличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД.

1.2. Органи на управление в Дружеството

- Едноличен собственик на капитала;
- Надзорен съвет;
- Управителен съвет.

Дружеството се управлява и представлява от Изпълнителен директор, който осъществява оперативното ръководство на Дружеството и организира дейността му.

Възнаграждения на ключов ръководен персонал

Дружеството има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции. Общата сума на начислените възнаграждения през 2022 г., включени в разходите за персонал, е както следва:

- Изплатени възнаграждения на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет – 886 хил. лв.
- Осигурителни вноски върху възнагражденията на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет – 93 хил. лв.

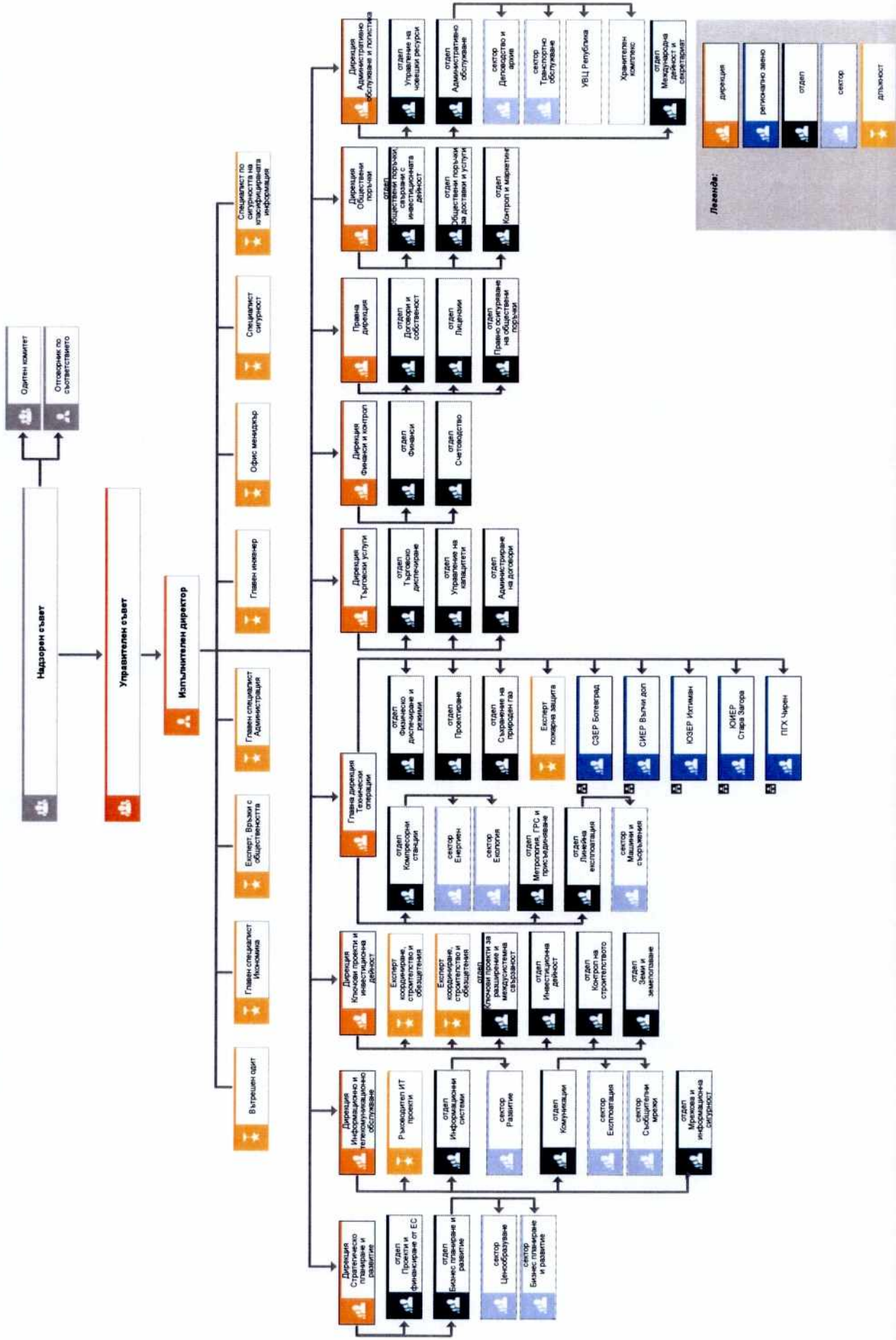
1.3. Схема а организационната структура

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Схема на управленската и организационна структура на "Булгартрансгаз" ЕАД

Последна актуализация: 1.11.2021

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД се осъществява от следните дирекции:

- Главна дирекция „Технически операции“, на чието подчинение са следните структурни звена:
 - Северозападен експлоатационен район Ботевград;
 - Североизточен експлоатационен район Вълчи дол;
 - Югоизточен експлоатационен район Стара Загора;
 - Югозападен експлоатационен район Ихтиман;
 - Подземно газохранилище (ПГХ) „Чирен“.
- Дирекция „Стратегическо планиране и развитие“;
- Дирекция „Ключови проекти и инвестиционна дейност“;
- „Правна“ дирекция;
- Дирекция „Финанси и контрол“;
- Дирекция „Административно обслужване и логистика“;
- Дирекция „Търговски услуги“;
- Дирекция „Информационно и телекомуникационно обслужване“;
- Дирекция „Обществени поръчки“

1.4. Предмет на дейност

Като комбиниран оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД има следните отговорности:

- Единно управление и надеждно функциониране на газопреносната система и подземното газово хранилище (ПГХ);
- Поддържане на баланса между внос, добив и потребление на природен газ;
- Пренос на природен газ по газопреносната система и съхранение на природен газ в ПГХ при спазване на изискванията за качество и отчитането му;
- Осигуряване на оптимален режим на работа на преносната система при извършване на дейностите по пренос на природен газ;
- Поддържане на обектите и съоръженията на газопреносната система и ПГХ в съответствие с техническите изисквания и с изискванията за безопасност при работа;
- Развитие на газопреносната система и ПГХ в съответствие с дългосрочните прогнози и планове за развитие на газоснабдяването;
- Осигуряване на равнопоставеност на потребителите при предоставяне на достъп до съоръженията за пренос и съхранение на природен газ;
- Администриране на сделките с природен газ и организация на балансирането на пазара на природен газ.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Освен лицензионните дейности, „Булгартрансгаз“ ЕАД извършва: врязване под налягане; стопел операции; проектиране на газови инсталации и съоръжения; отдаване под наем на свободни от технологични нужди тъмни оптични влакна от магистрални кабели за ползване от телекомуникационни оператори, притежаващи разрешения от Комисията за регулиране на съобщенията по Закона за електронните съобщения; изпълнение на строително-монтажни работи по част „Технологична“ на газови инсталации и съоръжения на базата на регистрацията и членство на „Булгартрансгаз“ ЕАД в Камарата на строителите.

1.5. Лицензии и правна рамка

Преносът, по националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос и съхранението на природен газ се осъществяват от „Булгартрансгаз“ ЕАД в съответствие с лицензиите, издадени от Държавната комисията за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР):

- Лицензии за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензии №Л-214-06/29.11.2006 г. и №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

1.6. Свързани лица

Свързаните лица на „Булгартрансгаз“ ЕАД включват принципал, в лицето на Министерството на енергетиката, едноличен собственик на капитала, дъщерни и съвместно-контролирани предприятия, ключов управленски персонал и предприятия под общ контрол.

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице за Дружеството е „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД (БЕХ).

Дружеството има сделки със следните дружества от групата на БЕХ:

„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД	контролиращо дружество
„Булгаргаз“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„НЕК“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„ЕСО“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Мини Марица Изток“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Булгартел“ ЕАД	съвместно контролирано предприятие с ЕСО
„Южен поток България“ АД	съвместно контролирано предприятие на БЕХ
„Ай Си Джи Би“ АД	съвместно контролирано предприятие на БЕХ
„Газтрейд“ С.А.	съвместно контролирано предприятие
„Газов хъб Балкан“ ЕАД	дъщерно дружество

Сделките със свързани лица са представени, както следва:

- Получен заем от „БЕХ“ ЕАД;
- Предоставяне на услуги по достъп и пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Булгаргаз“ ЕАД;
- Плащания за закупен природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД;
- Пренос на електрическа енергия от „ЕСО“ ЕАД;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- Покупка на ел. енергия от „НЕК“ ЕАД;
- Договор за уреждане на отношенията по ползване от „Булгартел“ ЕАД на ресурси от спомагателната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД и използване от „Булгартрансгаз“ ЕАД на съоръжения на „Булгартел“ ЕАД от неговата обществена електронна съобщителна мрежа;
- Предоставяне на услуги по достъп и пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Ай Си Джи Би“ АД;
- Счетоводни, правни и административни услуги, предоставяни на „Газов хъб Балкан“ ЕАД, получен достъп до електронна платформа на „Газов хъб Балкан“ ЕАД.

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия. Получените гаранции са свързани с условията по търговските договори, приложими и за несвързани лица.

1.7. Мисия и визия

- **Мисия** - е да осигурява преноса и съхранението на природен газ прозрачно и отговорно, следвайки интересите на държавата и обществото, да гарантира условия за сигурност и устойчиво развитие на пазара на природен газ в страната и региона, да подпомага активно процеса на либерализация на пазара в духа на общеевропейската енергийна политика.

Мисията на националния комбиниран газов оператор произтича както от вътрешното енергийно законодателство, така и от европейските норми.

- **Визия** – е свързана с позиционирането на Дружеството като модерен газопреносен оператор и оператор на газохранилище, опериращ инфраструктура от регионално значение за страните от Балканския полуостров, активно работещ за поддържане и развитие на надеждна газова инфраструктура на територията на Р. България и играещ ключова роля в постигането на целите за изграждане на единен общеевропейски свободен и конкурентен газов пазар.

Екологосъобразното развитие на всички проекти и дейности в Дружеството са съществена и неделима част от визията на компанията. Социалната и икономическа стабилност на регионите, в които „Булгартрансгаз“ ЕАД оперира, както и тези на вътрешно фирмено ниво, също са ключов аспект допълващ цялостната визия на Дружеството.

Желаната визия е пряко свързана с постигането на поставените основни цели за Дружеството.

1.8. Стратегически и оперативни цели

Стратегически цели

- Развитие, модернизация и разширение на газовата инфраструктура за пренос и съхранение и осигуряване на оперативна ефективност и гъвкавост на системата;
- Осигуряване сигурността и надеждността на газопреносната система и ПГХ „Чирен“;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- Осигуряване на необходимите условия за установяване на конкурентен, ефективен, либерализиран и интегриран газов пазар, в съответствие с изискванията на Европейското законодателство.

За реализацията на стратегическите цели Дружеството поставя акцент върху осигуряването на надеждни маршрути за доставка, чрез свързаност с газопреносните мрежи на съседните страни и повишаване на капацитета за пренос в точките на междусистемно свързване, което създава условия за диверсификация и гарантиране сигурността на доставките и за либерализацията на националния газов пазар, както и за неговото интегриране в общия европейски газов пазар.

В тази връзка са разработени оперативни цели и приложими мерки за тяхното изпълнение:

Оперативни цели

- Надеждно и ефективно функциониране на газопреносната система в условията на либерализиран газов пазар;
- Осигуряване на алтернативни маршрути и нови входни точки за доставка на природен газ от различни източници до потребителите в страната и развитие на ликвидна регионална борса за търговия с природен газ;
- Изграждане на нови газопроводни отклонения за газифициране на нови региони;
- Оптимизация на дейностите, бизнес процесите, процедурите и правилата за осигуряване на леснодостъпни и качествени услуги за клиентите на Дружеството;
- Предоставянето на услуги за пренос и съхранение на природен газ, съответстващи на нуждите на пазара;
- Утвърждаване на устойчива политика на регионално и общоевропейско сътрудничество.

1.9. Кадрово обезпечаване – численост на персонала по регионални звена, образование, възрастов състав

Ръководството на „Булгартрансгаз“ ЕАД отделя специално внимание на политиката в областта на човешките ресурси в посока създаване на условия за висока мотивация и перспективи за развитие на персонала. Непрекъснатото усъвършенстване и подобряване условията на труд, осигуряване на перспективи за развитие на персонала и висок жизнен стандарт, са основни направления в трудово-социалната политика на ръководството и намират израз в действащия Колективен трудов договор.

Към края на четвърто тримесечие на 2022 г. персоналот в Дружеството наброява 982 човека.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

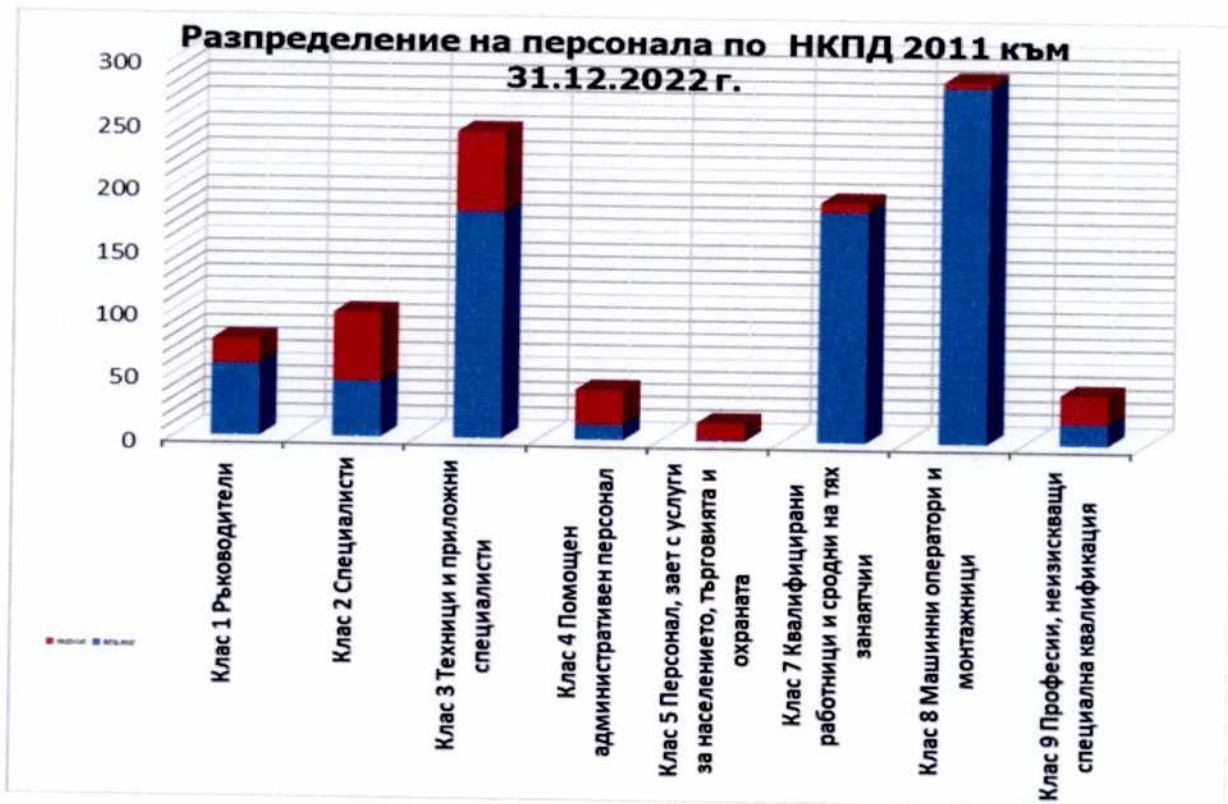

Разпределението на персонала, съгласно НКПД – 2011:

Разпределение на персонала, съгласно НКПД – 2011	Брой
Клас 1 Ръководители	76
Клас 2 Специалисти	98
Клас 3 Техници и приложни специалисти	242
Клас 4 Помощен административен персонал	39
Клас 5 Персонал, зает с у слуги за населението, търговията и охраната	14
Клас 7 Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	189
Клас 8 Машинни оператори и монтажници	285
Клас 9 Професии, неизискващи специална квалификация	39

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Малкият брой жени в сравнение с този на мъжете в Дружеството е резултат от свързани с пола стереотипи за „мъжки“ и „женски“ специалности. Отчетена е необходимостта от насърчаване на жените да навлизат в сектори, които традиционно се считат за "мъжки". На жените в дружеството се предоставят същите възможности за реализация, с каквито разполагат мъжете, като същевременно се отчитат специфичните им нужди, породени както от характера на сектора, в който работят, така и от необходимостта от баланс между професионално развитие и личен живот. Създадени са възможности за развитие на индивидуалните способности на жените в рамките на предприятието, с оглед на тяхната ефикасна подготовка за изпълнението на ръководни функции на всички равнища, посредством специфични и продължаващи обучения.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Запазва се тенденцията на най-висок относителен дял на персонала със средно специално и средно образование. Това е така, защото изискването за образование на персонала, обслужващ газопреносната система в Дружеството /компресорните станции и газоразпределителните станции/ е средно специално или средно. Относителният дял на персонала с висше образование за отчетния период представлява 54 % от общата численост. Неговата мотивация и ангажираност за постигане на целите на Дружеството оказва положително влияние в процеса на вземане на решения.

От графиката се вижда, че работниците и служителите над 50 години заемат сравнително висок относителен дял, поради нарастване на периода на трудовата активност на хората и влошаване на възрастовата структура на работната сила. Във възрастовата структура на работещите в Дружеството отражение намират редица фактори като демографските процеси и тенденцията на общо намаление на населението на страната.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Демографските промени в структурата на работната сила поставят на преден план въпроса за управлението на поколенческите различия. Усилията са насочени към ефективно оползотворяване на знанията, уменията, компетенциите, опита и индивидуалните различия на представителите на различните поколения за постигането на бизнес целите на Дружеството.

2. СОЦИАЛНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ

2.1. Основни стратегически приоритети за развитие на човешките ресурси в Дружеството

Обучение и развитие на човешкия потенциал

Един от основните приоритети в работата на Дружеството е професионалното развитие на работещите в Дружеството и привличането на квалифицирани специалисти. Основната цел е развитието на общия потенциал от знания и умения на Дружеството в областта на инженерните аспекти на развитието на инфраструктура за пренос и съхранението на природен газ, свързаните с това други инженерни области, информационните технологии, националната и общностна регулаторна база в областта на газовия бизнес, анализа и планирането на бизнес развитието.

„Управление на човешките ресурси“ е процедура от интегрираната система за управление на „Булгартрансгаз“ ЕАД, която регламентира реда и отговорностите при управлението на човешките ресурси за осигуряване на компетентен и обучен персонал.

Дейностите по управление на човешките ресурси, обхванати от тази процедура, включват:

- планиране на необходимостта от персонал;
- определяне и документиране на необходимата компетентност на персонала;
- подбор и назначаване на персонал;
- първоначални, текущи и извънпланови обучения за поддържане и повишаване на компетентността на персонала и преквалификация;
- оценяване ефикасността на обученията.

Изискванията относно компетентността на персонала се определят на база на приложимите законови изисквания за конкретната дейност и се съдържат в утвърдени длъжностни характеристики.

Планирането на текущите обучения се извършва в края на всяка предходна година. Ръководителите планират необходимите за дейността на съответната организационна единица обучения, като залагат тематични направления, разходи и брой участници.

Заявките, попълнени от ръководителите, се обобщават от Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“, дирекция „Административно обслужване и логистика“ в ОД-ВТ-025 Програма за квалификация и преквалификация на персонала, която се представя за утвърждаване от Изпълнителния директор на Дружеството.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

За оценяване ефикасността на провежданите обучения, непосредствено след обучението, служителят, преминал обучение, попълва ОД-ВТ-014 Оценка за проведено обучение.

Всички попълнени форми се събират от Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“.

Три месеца след обучението, Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешки ресурси“ изпраща до прекия ръководител на служителя или служителите, преминали обучението, Анкетна карта за последваща оценка на ефекта от проведено обучение. Прекият ръководител оценява ефикасността на обучението във връзка с резултатите от работата на служителя/ служителите като попълва анкетната карта и я изпраща на Главен специалист обучение и развитие, отдел „Управление на човешките ресурси“.

Оценките на ефикасността на провежданите обучения са входни данни за прегледа от ръководството на интегрираната система за управление.

Развитие на системата за управление на мотивацията на служителите

За тази цел Дружеството разчита на по-нататъшното развитие на системите за вътрешна комуникация, за вътрешно кариерно развитие и управление на талантите.

Основна цел на мотивирането на персонала в „Булгартрансгаз“ ЕАД е да се постигне максимално възможната синергия между интересите и целите на Дружеството, и интересите и целите на отделните работници и служители.

Социалната политика на Дружеството е изцяло насочена към мотивация на служителите, като осигурява здравословни и безопасни условия на труд, заплащане на разноски за храна, медицинско обслужване, транспорт, почивка, допълнително пенсионно осигуряване и др.

Социалната политика на „Булгартрансгаз“ ЕАД включва:

- **Столово хранене и разноски за храна:**

„Булгартрансгаз“ ЕАД осигурява столово хранене на работниците и служителите, където това е възможно.

Дружеството подпомага служителите чрез заплащане на разноски за храна.

- **Транспорт на работниците и служителите**

Дружеството осигурява ведомствен транспорт до работното място за работниците и служителите или в рамките на определените в КТД лимити заплаща стойността на най-евтиния обществен транспорт.

- **Насърчаване на работещите в Дружеството родители**

- Еднократна помощ за новородено или осиновено дете на работещ;
- Възстановяване разходите за такси за детски ясли и градини;
- Изплащане на средства за хранене на децата от предучилищни групи, както и на учащи деца;
- Еднократна годишна финансова помощ за началото на учебната година на

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

работещите родители, имащи ученици и студенти редовно обучение.

- **Грижа за здравословното състояние на работещите:**

При лечение в болнично заведение три и повече дни, както и при оперативно лечение, Дружеството поема 100 % от разходите за лечение, извън платеното от здравната каса, за престой в болнично заведение, лечение, лекарства, оперативно лечение (операция);

При медицинско предписание за следоперативно и/или след болнично лечение, Дружеството заплаща 100 % от разходите направени за собствена сметка;

При доказано заболяване на работниците и служителите, Дружеството поема 50% от разходите, но не повече от 400 (четирисотин) лв. за балнеолечение или санаториум по медицинско предписание, за срок до 20 (двадесет) дни годишно.

Дружеството възстановява разходите на служителите за закупуване на коригиращи очила на всеки две години.

- **Осигуряване на отдых и пълноценна почивка на работниците и служителите**

Дружеството еднократно в годината подпомага с определени в КТД суми организиране на пълноценната почивка на работниците и служителите.

- **Други**

- В случай на кражба, грабеж, пожар, наводнение и други извънредни произшествия със служители на Дружеството и тяхното лично и семейно имущество, по решение на УС, на пострадалите може да бъде оказана еднократна финансова помощ след представяне на съответните документи;

- В случай на смърт на работещ в Дружеството, на близките на починалия се изплаща еднократна финансова помощ;

- Награди се дават на работещите Дружеството с най-малко една година трудов стаж, навършили годишнини – 30, 40, 50 и 60 години, както и при пенсиониране;

- Дружеството изплаща еднократни суми, определени в КТД за подпомагане при посрещането на Великденските и Коледните празници;

- Дружеството подпомага и посрещането на професионалния празник Ден на Енергетика и Ден на Химика чрез еднократна финансова помощ в рамките на договореното в КТД.

2.2. Корпоративна култура

Един от факторите за успех по пътя към осъществяването на мисията, визията, стратегическите и оперативните цели на Дружеството е изграждането на корпоративна култура, в основата на която стоят определени принципи и ценности. С приетият Етичен кодекс, се установяват нормите на поведение в Дружеството.

Професионалната етика изисква от всеки работник и служител в Дружеството следното:

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- Да се ръководи във всички свои служебни действия от мисията, визията, целите, споделените принципи и ценности на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- Служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД се стремят да избягват всякакви ситуации, порождащи конфликт на интереси, а при възникването на такива, полагат необходимите усилия за преустановяването им, като уведомяват прекия си ръководител;
- Служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД не могат да използват служебното си положение за осъществяване на свои лични интереси, или интереси на семейството си. Своевременно уведомяват прекия си ръководител, ако изпълнението на служебна задача може да доведе до конфликт между служебните задължения и личните им интереси;
- Не фаворизират по никакъв начин и не създават търговски предимства за една или повече компании за сметка на други, в това число и компаниите, част от вертикално интегрираното предприятие;
- При взаимодействията си с партньори, доставчици, представители на органите на държавната власт или други институции, служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД не могат да приемат или предлагат подаръци, освен ако те не са рекламни материали, както и не могат да приемат или предлагат пари, услуги или други облаги;
- Служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД не допускат да бъдат поставяни във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации;
- Да спазват установената йерархия на вътрешноорганизационните отношения, при стриктно съблюдаване вътрешните правила, нарежданията на прекия си ръководител и на ръководството на Дружеството, и да не пречат на останалите служители в тяхната работа;
- Да не изпълняват противозаконни нареждания, нито такива, чието изпълнение би могло да доведе до закононарушения;
- При установяване на нередности и/или закононарушения, в който и да е аспект на дейността на Дружеството, незабавно да информират прекия си ръководител;
- Да се придържа към учтив тон на разговор и лексика, да не използва обидни изрази и епитети или агресивни пози и жестове. Недопустимо е носенето на оръжие, както и употребата на физическо насилие на работното място;
- Да уважава и зачита правата и личното достойнство на хората, с които комуникира;
- Да не дискриминират колегите си или външни лица на основа на пол, раса, възраст, религия, имотно състояние, здравен статус, политически убеждения или националност;
- Да не допускат злоупотреба със служебното си положение, изразяваща се в оказване на натиск или тормоз под каквато и да е форма спрямо подчинените в организационната йерархия служители;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- Да се придържат към конструктивен и насочен към сътрудничество начин на общуване и поведение;
- Да полагат максимални усилия при изпълнение както на преките си дължостни задължения, така и при изпълнение на задачи от екипно, извънредно или проектно естество. При изпълнение на задачи, изискващи групово или екипно изпълнение и при искане на съдействие за изпълнението на задачи, извън обхвата на преките работни задължения, да спазват принципите на екипност, активно участие, степенуване по приоритет на задачите, разпределяне на задачите съобразно компетентността и заетостта на служителите, информиране на всички заинтересовани страни, в това число и прекия ръководител;
- Да не допускат поведение, което би могло да се изтълкува като накърняване на добрите нрави;
- Да се въздържа от коментари относно лични и професионални качества на колеги, извън необходимото за изпълнение на задълженията му.

2.3. Интегрирана система за управление на „Булгартрансгаз“ ЕАД

В „Булгартрансгаз“ ЕАД функционира интегрирана система за управление, която включва:

- **Система за управление на здравето и безопасността при работа в съответствие с изискванията на стандарта ISO 45001:2018, сертифицирана от независима акредитирана организация**

Целите и задачите, които ръководството си поставя, във връзка с поддържането на системата за управление на здравето и безопасността при работа са да осигури:

- всички необходими ресурси, действия и правила (вътрешни и нормативни) на работа за намаляване на рисковете и предотвратяване на инциденти, както на собствения персонал, така и на всички външни изпълнители и посетители, за които Дружеството носи отговорност;
- безопасни работни места, чрез превенция, оценяване на рисковете и прилагане на подходящи мерки за намаляване и управление на професионалните рискове;
- непрекъснат контрол за стриктно прилагане на нормативните изисквания, вътрешните правила и инструкции, свързани със здравето и безопасността при работа, чрез вътрешни проверки и одити. Допълнително в „Булгартрансгаз“ ЕАД се извършват и проверки от оторизирани контролни органи, а всяка година се провежда външен одит на СУЗБР от независима одитираща организация;
- подходящо обучение на персонала, за да се повиши културата и личната отговорност за безопасна работа на всеки служител;
- активен обмен на информация със персонала с изискванията за безопасна работа, както и диалог с персонала, с цел разрешаване на различни проблеми и несъответствия, които са възникнали по време на работа;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- непрекъснато подобряване на системата за управление на здравето и безопасността при работа.

➤ **Система за управление по отношение на околната среда в съответствие с изискванията на стандарта ISO 14001:2015, сертифицирана от независима акредитирана организация**

Целите и задачите, с които се ангажира ръководството, във връзка с поддържането на системата за управление по отношение на околната среда отразяват убеждението, че всеки инцидент и негативно въздействие върху околната среда могат да бъдат избегнати посредством:

- осигуряване на съответствие с нормативните изисквания на екологичното законодателство и други задължения за спазване;
- въвеждане в експлоатация на най-добрите налични техники;
- изготвяне и реализиране на стратегии, програми и проекти за намаляване и предотвратяване на замърсяването на околната среда;
- осъществяване на политика за намаляване на риска от големи аварии и ограничаване на последствията от тях;
- мониторинг на основните екологични параметри със значимо въздействие върху околната среда;
- ефективно управление на отпадъците, генерирани от производствената дейност;
- активен обмен на информация с контролните органи и всички заинтересовани страни;
- повишаване квалификацията на служителите по отношение въпросите на опазването на околната среда;
- непрекъснато подобряване на системата за управление по отношение на околната среда.

• **Система за управление на сигурността на информацията в съответствие с изискванията на стандарта ISO/IEC 27001, сертифицирана от независима акредитирана организация**

Целите и задачите, с които се ангажира ръководството, във връзка с поддържането на системата за управление на сигурността на информацията, са да осигури:

- непрекъснатост на сигурността на информацията;
- необходимите действия за минимизиране на рисковете, причиняващи загуби или вреди на „Булгартрансгаз“ ЕАД, клиенти, партньори и други заинтересовани страни;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

- мерки за минимизиране на степента на загуби или вреди, причинени от пробиви в сигурността на информацията;
- информираност на служителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД относно техните задължения и отговорности по отношение сигурността на информацията;
- съответствие на дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД с приложимите нормативни и договорни изисквания, свързани със сигурността на информацията.
- **Система за управление на качеството в съответствие с изискванията на стандарта ISO 9001:2015**, частично внедрена към момента.
- **Система за управление на сигурността и целостта на газопреносната мрежа (линейна част) в съответствие с изискванията на стандарта EN 16348:2013**, частично внедрена към момента.

3. ЕКОЛОГИЧНИ ПОЛИТИКИ – ОПИСАНИЕ, ЦЕЛИ, РИСКОВЕ, ЗАДАЧИ, ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ

„Булгартрансгаз“ ЕАД развива висока култура към опазването на околната среда, във всички дейности и на всички нива в структурата на Дружеството. Основното правило в тази насока е, че чрез осигуряване на екологосъобразно поведение, съответстващо на нормативните изисквания, всеки инцидент или негативно въздействие върху околната среда да бъдат предотвратени, както и да се развива газопреносната система в посока създаване на необходимите условия за „декарбонизация“ на индустрията и бита. За изпълнение на поетите ангажименти по опазване на околната среда се извършват следните дейности свързани с политиката по околна среда на Дружеството:

1. Осигуряване на необходимите действия за поддържане на системата за управление на околната среда в съответствие с нормативните изисквания на екологичното законодателство и всички други задължения за спазване. От 2016 г. в Дружеството има разработена, внедрена и сертифицирана система за управление на околната среда (СУОС), отговаряща изцяло на изискванията на стандарт ISO 14001:2015 „Системи за управление по отношение на околната среда. През 2022 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД премина успешно ресертификационен одит по изискванията на стандарта във връзка със функционирането на СУОС, който беше извършен от „ТЮФ НОРД България“ ЕООД.
2. В Дружеството се прилагат най-добрите налични техники в инсталациите с действащи комплексни разрешителни - компресорните станции Лозенец, Странджа, Расово и Нова Провадия с инсталирани нискоемисионни газотурбинни компресорни агрегати, както и в инсталациите на „Ихтиман“ и „Петрич“ с отменени комплексни разрешителни. В ПГХ Чирен, където също има действащо комплексно разрешително предстои да бъде инсталирано нискоемисионно газотурбинно оборудване.
3. Изготвят се планове и проекти за намаляване и предотвратяване на замърсяването на околната среда. В годишната програма за инвестиции и поддръжка на „Булгартрансгаз“ ЕАД са заложили мероприятия, за които са

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

предвидени необходимите средства за изпълнение на дейности по привеждане в съответствие на експлоатационните райони с нормативните изисквания по околна среда.

4. Осъществява се политиката за предотвратяване и контрол на риска от големи аварии и ограничаване на последствията от тях чрез система за управление на мерките за безопасност. През 2022 г. беше актуализиран и одобрен от компетентните органи актуализиран Доклад за безопасност на ПГХ „Чирен“ за експлоатация на предприятие с висок рисков потенциал, необходим за разширението и модернизацията на надземната част на газохранилището. За всички площадкови и линейни части на газопреносната система на Дружеството са разработени организационни и технически мерки за предотвратяване и контрол на аварии и аварийен план. Създадена е и се поддържа необходимата организация за изпълнение на мерките/плана, както и за актуализирането им при необходимост.
5. Създадена е и се прилага организация за поддържане на квалификацията на служителите по отношение на проблемите по опазване на околната среда, съгласно разработена и съществуваща програма за обучение на персонала.
6. Мониторинг на основни екологични параметри, имащи значимо въздействие върху околната среда – съгласно определени планове за мониторинг в това число мониторинг на емисии изпускани в атмосферния въздух, мониторинг на води, шум, почви и др. Извършване на оценка на съответствието с приложимите нормативни изисквания.
7. Ефективно управление на отпадъците генерирани от производствената дейност, съгласно нормативните изисквания. Изготвяне на Планове за управление на строителните отпадъци при извършване на инвестиционни дейности на Дружеството свързани със строителство.
8. Поддържане на постоянна връзка с контролните органи и всички заинтересовани страни при решаване на проблеми, касаещи опазването на околната среда по отношение на приложимото екологично законодателство.
9. Постоянно подобряване на системата за управление по околна среда за повишаване на резултатността спрямо опазването на околната среда.

В Дружеството периодично се преглежда за адекватност Политиката по околна среда и се осигуряват необходимите ресурси за осъществяването на обявената политика и целите по опазване на околната среда. С убеждението, че хората са най-ценният актив, се очаква, че всеки служител, съобразно своите отговорности и компетентност, допринася за изпълнението на политиката и целите по опазване на околната среда.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

4. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВИ ДЕЙНОСТИ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА И СТЕПЕН НА СЪОТВЕТСТВИЕ, С ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ЕКОЛОГИЧНА УСТОЙЧИВОСТ

(част 1.2.2.1(a) на Приложение I на делегирания Регламент за определяне на съдържанието и представянето на информацията, която трябва да бъде оповестявана от предприятията, обхванати от член 19а или 29а от Директива 2013/34/ЕС, по отношение на екологично устойчивите икономически дейности)

„Булгартрансгаз“ ЕАД е комбиниран газов оператор, притежаващ лицензи за пренос и съхранение на природен газ на територията на Република България, съгласно чл. 39 от Закона за енергетиката (ЗЕ). Дружеството развива газопреносната система на страната, поддържа обектите и съоръженията на газопреносната мрежа в съответствие с техническите изисквания и правилата за безопасност при работа, в съответствие с изискванията за опазване на околната среда.

Имайки предвид предмета на дейност на Дружеството и класификацията ѝ по НКИД - **Н 49.50**, извършваните от Дружеството дейности могат да допринасят за смекчаване изменението на климата съгласно чл.9а на Регламент (ЕС) 2020/852 и попадат в обхвата на чл.10.1ж на Регламента– „сздаване на енергийната инфраструктура, необходима за постигане на декарбонизацията на енергийните системи“.

В съответствие с горното дейността следва да се провери за наличие на съществен принос за смекчаване на изменението на климата и за нанасяне на значителни вреди върху постигането на друга екологична цел съгласно изискванията на Приложение №1 на делегиран Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията.

Приложимите за дейността на Дружеството технически критерии за проверка са определени в т.4.14 - „Преносни и разпределителни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници“ на Приложение №1 на делегирания Регламент, както следва:

Описание на дейността

Преобразуване, промяна на предназначението (преустройство) или модернизиране на газопроводни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници.

Изграждане или експлоатация на преносни и разпределителни газопроводи за транспортиране на водород или други газове от нисковъглеродни източници.

Икономическите дейности от тази категория може да се отнесат към няколко кода по NACE — статистическата класификация на икономическите дейности, установена с Регламент (ЕО) № 1893/2006, а именно кодове D35.22, F42.21 и H49.50.

Съществен принос за смекчаване изменението на климата чрез:

1. Извършване на поне една от следните дейности:

а) изграждане или експлоатация на нови преносни и разпределителни мрежи за водород или други газове от нисковъглеродни източници;

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

б) преобразуване/промяна на предназначението (преустройство) на съществуващи мрежи за природен газ към мрежи, предназначени на 100 % за водород;

в) модернизиране на газопреносни и газоразпределителни мрежи, което спомага за включването на водород и други газове от нисковъглеродни източници в мрежата, в т.ч. всяка дейност по газопреносна или газоразпределителна мрежа, спомагаща за увеличаването на сместа на водорода или другите газове от нисковъглеродни източници в газопроводната система;

2. Дейността включва откриване и отстраняване на течове по съществуващи газопроводи и други елементи от мрежата с цел намаляване на изтичането на метан.

До каква степен дейността допринася за смекчаване изменението на климата е оценено по-долу чрез съответните ключови показатели за резултати (КПР). По отношение на действащата газопреносна мрежа с оператор „Булгартрансгаз“ ЕАД са потенциално приложими дейности 1.б), 1.в) и 2, описани по-горе.

Ненанасяне на значителни вреди, чрез:

Адаптиране към изменението на климата	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение А на Приложение №1 на делегирания Регламент.
Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение Б на Приложение №1 на делегирания Регламент.
Предотвратяване и контрол на замърсяването	Вентилаторите, компресорите, помпите и другото използвано от „Булгартрансгаз“ ЕАД оборудване, обхванато от Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, отговарят в съответните случаи на изискванията за най-високия клас за енергийно етикетиране и на регламентите за изпълнение съгласно посочената директива и представляват най-добрата налична технология.
Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите	Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД отговаря на критериите, установени в Допълнение Г на Приложение №1 на делегирания Регламент.

Във връзка с гореизброените дейности за смекчаване изменението на климата, към 31.12.2022 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД отчита следните дейности:

По т.1в – Инициран е процес по анализ на съоръжения от газопреносната система относно пригодността им за пренос на природен газ – водородни смеси в различни

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

съотношения, както и определяне на елементи с необходимост от модернизирани или подмяна за осигуряване на интегритета на системата.

С решение номер F294465 в Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ и № БТГ-РД-07-78 от 06.12.2022 г. на възложителя е открита обществена поръчка на публично състезание по Закона за обществените поръчки с наименование „Извършване на анализ на пригодността на участъци от газопреносната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД за пренос на смеси от природен газ и водород“, с реф. № 220-103 на възложителя. Дейностите предстоят да бъдат възложени през 2023 г.

Също така през 2022 г. бе открита процедура по Закона за обществените поръчки (ЗОП) за възлагане на обществена поръчка: „Доставка на необходимите материали и оборудване, изграждане и въвеждане в експлоатация на обект: „Разширение на капацитетите на ПГХ „Чирен“ – надземна част и бе избран изпълнител за подмяна на газотурбинните компресорни агрегати (ГТКА) в ПГХ „Чирен“ с нови нискоемисионни газотурбинни компресорни агрегати, като общата стойност на проекта възлиза на 298 млн. лв., а стойността конкретно на нискоемисионните агрегати (ГТКА) е в размер на около 92 млн. лева.

По т. 2 „Дейността включва откриване и отстраняване на течове по съществуващи газопроводи и други елементи от мрежата с цел намаляване на изтичането на метан“ -

при извършвани планово-профилактични дейности на съоръженията от газопреносната мрежа, както и при обходи на линейна част са извършвани проверки за откриване на пропуски на природен газ с използването на специализирано преносимо оборудване. Дейността се извършва текущо от специалисти ЛЕС от регионалните звена на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Мониторинг се провежда и с помощта на стационарно разположени установки на площадките на компресорни станции, които са доставени и монтирани през предходен отчетен период.

По т.1а и частично по т.1б „Булгартрансгаз“ ЕАД има разработени проектни идеи за водородопригодна инфраструктура за пренос на природен газ, водород и други ниско въглеродни горива и техните смеси в различни съотношения.

I. Проекти с подадени формуляри за РСІ статус

1. Водородопреносна инфраструктура в България / H₂ transmission system in Bulgaria –

Проектът представлява инфраструктура за пренос на чист водород между региона на София българо-гръцката граница край Кулата (съвместна инициатива с DESFA S.A.), позволяваща бъдещо разширение към Румъния и източномаришкия регион.

Проектът представлява изграждане на нова водородна преносна инфраструктура на територията на България, подходяща за пренос на до 100% водород. Предвидената инфраструктура включва тръбопровод с DN 1000 с дължина около 250 км, заедно с 2 компресорни станции – в района на Петрич и Дупница-Бобов дол. Целта на проекта е да се осигурят условия за пренос на водород от/до Гърция и въглищния район Бобов дол и София област в България. Впоследствие е възможно и по-нататъшно развитие

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

(разширяване) на инфраструктурата на територията на България в северна посока към Румъния и в източна посока към Маришкия въглищен басейн. Проектът е в синергия с подобен такъв, разработван от страна на гръцкия газопреносен оператор.

2. Смарт надграждане на съществуващата българска газопреносна мрежа и свързаните с мрежата активи за ефективно интегриране на нисковъглеродни и възобновяеми газове / Smartening up the existing BG gas transmission network and the network related assets for the efficient integration of low-carbon and renewable gases (кратко наименование SmartSwitch project)

Проектът предвижда преобразуването на съществуващата газопреносна мрежа, в интелигентна такава, което ще позволи транспортирането на повече възобновяеми газове, включително "зелен" водород. Проектът се отнася до надграждане на съществуващата газопреносна инфраструктура с необходимите съоръжения, инсталации и решения, с цел да се създадат възможности да се интегрират и транспортират смеси с възобновяеми газове, включително зелен водород до 10%. Проектът предвижда да стартира с провеждането на предварителна оценка на съвместимостта на мрежата, за да се формулират конкретни технически параметри за модификации в т.ч. и интелигентни технологии и системи, свързани с контрола на системата. Последваща стъпка е същинската работа по надграждане и модернизация на системата за мониторинг и контрол и всички необходими инсталации и съоръжения по протежение на цялата тръбопроводна газопреносна система.

II. Проектни предложения за включване в новата глава „REPOWEREU“ на националния план за възстановяване и устойчивост на Р. България

1. Изграждане на "готова за бъдещето" газова инфраструктура за повишаване на техническия капацитет за пренос на газ в посока от България към Румъния

Проектът предвижда изграждане на 63 км лупинг (Рупча-Ветрино) "готов за бъдещето", с диаметър DN1200, реверсиране на компресорна станция КС „Кардам“ (без необходимост от нови компресори) и разширение на капацитета на системата ѝ за управление. Чрез новата инфраструктура "готова за бъдещето" ще осигури и добавен капацитет от България към Румъния.

2. Изграждане на "готова за бъдещето" газова инфраструктура за повишаване на техническия капацитет за пренос на газ в посока от Гърция към България в IP Kulata/Sidirokastro и от България към Северна Македония в IP Kyustendil/Zidilovo

Проектът предвижда изграждане на лупинг (Кулата-Кресна) "готов за бъдещето" с дължина около 47 км и с диаметър DN700, както и изграждане на нов, "готов за бъдещето" газопровод от Пиперево до Перник с дължина около 50 км и диаметър DN500. Чрез новата инфраструктура "готова за бъдещето" ще осигури и добавен капацитет от Гърция към България и обратно, както и добавен капацитет от България към Северна Македония.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

3. Изграждане на "готова за бъдещето" газова инфраструктура, осигуряваща нова връзка на ПГХ „Чирен“ с газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД

Проектът предвижда изграждането на нов, "готов за бъдещето" газопровод, свързващ ПГХ „Чирен“ със съществуващата газопреносна система на „Булгартрансгаз“ ЕАД в района на с. Бутан, с дължина около 41,5 км и диаметър DN700. Проектът ще допринесе за оптимизиране на експлоатационните разходи, по-голяма гъвкавост, сигурност, надеждност и маневреност по отношение на пътищата за търговия и процесите на добив и нагнетяване, както и за по-пълното интегриране на подземното хранилище в цялостната газопреносна система в България и в региона.

4. Модернизиране и дигитализация на системата за мониторинг на газопреносната система, чрез изграждане на нова „готова за бъдещето“ система SCADA

Проектът представлява внедряване и изграждане на нова система SCADA за четирите експлоатационни района, подземното газово хранилище ПГХ „Чирен“, както и Централно диспечерско управление София на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Той включва закупуване на лицензи, внедряване, подмяна на устройства, полева работа, съврърна инфраструктура, интеграция, обучение и т.н.

III. Проектно предложение, свързано с проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива за захранване на електроцентрали и други потребители във въглищни региони в Р. България. Проектът цели да се създаде възможност за постепенното преустановяване използването на въглища и поетапна замяна на горивната база в източно-маришкия регион чрез използването на алтернативни екологосъобразни енергоносители като водорода. Това ще доведе до намаляване и в следствие елиминиране на емисиите на парникови газове, включително от производството на електроенергия от твърдо гориво в тези региони. Чрез създаването на инфраструктура, подходяща за пренос водород, реализацията на проекта ще създаде условия за широкомащабно реформиране на енергийния сектор в страната, изразяващо се в постепенна декарбонизация на енергетиката и икономиката.

Проектът включва комплекс от дейности за осигуряване на нова довеждаща газопроводна инфраструктура, а именно проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктура с дължина около 125 км, подходяща за пренос на водород и нисковъглеродни газообразни горива, за захранване на „ТЕЦ Марица Изток – 2“, „Контур Глобал Марица Изток 3“, „Ей и Ес - 3С Марица Изток 1“ и други потребители в източно-маришкия въглищен басейн.

Възможно е изграждане на друга нова инфраструктура за пренос на водород в случай, че има наличен изразен интерес за използването ѝ.

Ненанасяне на значителни вреди

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

(част 1.2.2.1(б) на Приложение I на делегирания Регламент за определяне на съдържанието и представянето на информацията, която трябва да бъде оповестявана от предприятията)

Съгласно т. 4.14 "Преносни и разпределителни мрежи за газове от възобновяеми и нисковъглеродни източници" на Приложение №1 на делегирания Регламент (ЕС) 2021/2139 на Комисията дейността следва да отговаря на критериите, установени в Допълнения А, Б и Г на Приложение №1 на делегирания Регламент.

Допълнително вентилаторите, компресорите, помпите и другото използвано оборудване, обхванато от Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета следва да отговарят в съответните случаи на изискванията за най- високия клас за енергийно етикетироване и на регламентите за изпълнение съгласно посочената директива и да представляват най-добрата налична технология.

Относно Допълнение А (класификация на свързаните с климата опасности):

Както настоящата дейност на Дружеството (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и са одобрени чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда/екологична оценка по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), комплексни разрешителни по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС и одобряване на Доклад за безопасност по реда на Глава седма, Раздел първи на ЗООС. В съответствие с изискванията на Закона за водите планирането и осъществяването на дейностите задължително съответства на действащия за всеки район за управление на водите (4 на брой за територията на Р. България) План за управление на речен басейн и План за управление на риска от наводнения.

Всеки от изброените по-горе инструменти на нормативната уредба по околна среда изисква адаптиране на дейностите към изменението на климата в обхвата, описан в Допълнение А и приложим към конкретната площадка/линеен обект, както по отношение на нормалната експлоатация, така и в условията на предотвратяване и контрол на авария.

Освен това за цялата дейност е разработен и се поддържа, изпълнява и актуализира Аварийен план в съответствие с изискванията на Закона за защита при бедствия. Изискванията на закона за оценяване на възможните причини за възникване на аварии гарантират вземане предвид измененията в климата и адаптирането на предотвратяването и контрола на аварията в дейността с тези изменения.

В изпълнение на горното настоящата дейност на Дружеството изпълнява напълно изискванията на Допълнение А.

Всяка нова дейност, вкл. тези, изброени в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент ще съответстват на Допълнение А, тъй като за да бъдат одобрени следва да изпълняват същата нормативна уредба и инструменти.

Относно Допълнение Б (устойчивото използване и опазването на водните и морските ресурси):

В съответствие с изискванията на Закона за водите планирането и осъществяването на дейностите задължително съответства на действащия за всеки район за управление на

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

водите (4-и на брой за територията на Р. България) План за управление на речен басейн и План за управление на риска от наводнения.

Както е описано по-горе настоящата дейност на Дружеството (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и се одобряват чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда (Директива 2011/92/ЕС)/екологична оценка по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), комплексни разрешителни по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС и одобряване на Доклад за безопасност по реда на Глава седма, Раздел първи на ЗООС. Всеки от изброените инструменти е съобразен и взема предвид изискванията на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите.

Относно Допълнение Г (опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемите):

Както е описано по-горе настоящата дейност на Дружеството (вкл. нейни изменения или разширения), така и нови дейности, описани в т.1 на т.4.14 на Приложение №1 на делегирания Регламент подлежат и се одобряват чрез процедури по Оценка на въздействието върху околната среда (Директива 2011/92/ЕС)/екологична оценка (ЕО) по реда на Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

ЗООС и Законът за биологичното разнообразие разпореждат винаги процедурите по ОВОС и Екологична оценка да съвместяват и оценката за съвместимост, която се изисква съгласно чл.6 на Директивата за хабитатите (92/43/ЕЕС) по отношение на защитени зони в обхвата на Натура 2000. Съгласно ЗООС в ОВОС/ЕО се обхващат и въздействието върху обектите на световното културно и природно наследство от списъка на ЮНЕСКО, защитените територии и биологичното разнообразие. Възложителят на дейностите задължително планира и осъществява мерки за предотвратяване/смекчаване на въздействието.

Предотвратяване и контрол на замърсяването

Значителна част от посоченото оборудване е разположено и работи в инсталации, за които са издадени и се спазват комплексни разрешителни, издадени по реда на Глава седма, раздел втори на ЗООС – „Комплексни разрешителни“. В съответствие с изискванията на този раздел за оборудването, вкл. наличните и планирани компресори, вентилатори, помпи и т.н. компетентните органи са потвърдили прилагане на Най-добрите Налични Техники (НДНТ). Енергийната ефективност на оборудването е задължителен елемент на НДНТ. В този смисъл, чрез прилагането на Най-добрите Налични Техники е гарантирано използването на оборудване с най-високото приложимо ниво на енергийна ефективност.

5. АНТИКОРУПЦИОННА ПОЛИТИКА

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

В „Булгартрансгаз“ ЕАД са разработени вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси и за защита на лицата, подали такива сигнали.

Правилата са изготвени във връзка с т. 1.18. от Секторния антикорупционен план в енергетиката, утвърден със Заповед № Е-РД-16-536/30.10.2015г. на Министъра на енергетиката и имат за цел осигуряване на защита на лицата, подали сигнали за корупция и/или конфликт на интереси, чрез предприемане на конкретните мерки за това.

Сигналите за корупция и/или конфликт на интереси могат да бъдат подадени по някой от следните начини:

1. Чрез нарочна пощенска кутия, поставена на партерния етаж в сградата на „Булгартрансгаз“ ЕАД - проверява се два пъти седмично от Специалист защита на критичната инфраструктура в негово отсъствие от заместващите ги служители.
2. Чрез електронна поща на следния електронен адрес: anticorruption@bulgartransgaz.bg - достъп до електронната поща имат Директор дирекция „Финанси и Контрол“ и Ръководител отдел „Управление на човешки ресурси“, а в тяхно отсъствие - заместващите ги служители;
3. Чрез деловодството на „Булгартрансгаз“ ЕАД – предават се незабавно на Директор дирекция „Финанси и Контрол“ и Ръководител отдел „Сигурност на критичната инфраструктура“, а в тяхно отсъствие - заместващите ги служители;
4. Чрез телефонен номер: **+359 (0) 2 939 63 00** – обажданията се пренасочват незабавно до Директор дирекция „Финанси и Контрол“ и Ръководител отдел „Управление на човешки ресурси“, а в тяхно отсъствие от заместващите ги служители.

Не подлежат на разглеждане:

- Сигнали, които са анонимни;
- Сигнали за нарушения, извършени преди повече от 2 години - в този случай към докладната записка се прилага и проект на писмо за уведомяване на подателя на сигнала;
- Сигнали, които не са от компетентността на „Булгартрансгаз“ ЕАД – следва да бъдат препратени на компетентния орган не по-късно от 7 дни от получаването им. В този случай към докладната записка се прилага и проект на писмо за препращането на сигнала и за уведомяване на неговия подател;
- Сигнали, посочените данни в които не се отнасят за корупция и/или конфликт на интереси – в този случай сигналът се връща в деловодството на „Булгартрансгаз“ ЕАД за регистриране по общия ред, а в ОД-ВТ-219 Регистър на получените сигнали за корупция и/или конфликт на интереси се вписва регистрационен индекс и дата от регистрацията в АКСТЪР ОФИС.

Архивиране и достъп до информация

Делата от проверките по сигналите се съхраняват от Дирекция „Финанси и контрол“ за срок от 5 години, след изтичането на който се предават за архивиране.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Достъп до делата от проверките се осъществява след разрешение от Директор дирекция „Финанси и Контрол“, като в този случай в ОД-ВТ-219 Регистър на получените сигнали за корупция и/или конфликт на интереси задължително се вписват датата и имената на лицата, на които е разрешен достъп.

Всеки получен в дружеството сигнал се завежда в **ОД-ВТ-219 Регистър на получените сигнали за корупция и/или конфликт на интереси**.

Регистърът се води на хартиен носител и се съхранява от отдел „Управление на човешки ресурси“.

Защита на лицата, подали сигнали за корупция и/или конфликт на интереси

Лицата, подали сигнали в „Булгартрансгаз“ ЕАД, включително и служители на „Булгартрансгаз“ ЕАД, не могат да бъдат преследвани, уволнявани и/или дискриминирани за това.

Действията по защита на лицата, подали такива сигнали, се предприемат от момента на подаване на сигнала от всеки служител на „Булгартрансгаз“ ЕАД, чиито служебни задължения, пряко или косвено му позволяват достъп до информацията, касаеща личните данни на подателя на сигнала, както и до изложените в сигнала обстоятелства.

При наличие на данни, че подалото сигнал лице се нуждае от защита, Изпълнителният директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД, включително по предложение на назначената за проверка на сигнала комисия и/или Директор дирекция „Финанси и Контрол“, уведомява компетентните по осигуряване на защитата органи.

Защитата на лицата, подали сигнали, се осъществява чрез:

1. Извършване на контрол при постъпването, регистрирането, движението, разпределянето, разглеждането, препращането и произнасянето по тези сигнали от страна на Директор дирекция „Финанси и Контрол“ или съответно Председателя на назначената за проверка на сигнала комисия;
2. Неразкриване самоличността на лицето, подало съответния сигнал;
3. Неразгласяване на лични данни за лицето, подало сигнала, станали известни в хода на изпълнение на служебните задължения при реализирането на посочените дейности;
4. Неразкриване на обстоятелствата и твърденията, изложени в сигнала, в случай че не е необходимо при извършване на проверката;
5. Неразгласяване на лични данни и обстоятелства, посочени в сигнала, но касаещи други лица, различни от неговия подател;
6. Опазване на всички писмени документи, предоставени/изготвени при и/или по повод движението, разглеждането, препращането на сигнала, както и неразгласяване на съдържащата се в тях информация, констатации и предложения;
7. Предприемането на мерки за опазване достойнството на подалия сигнала, включително и мерки, насочени към предотвратяване на действия, чрез които му се оказва психически и/или физически тормоз, при наличие на данни за това.

Архивиране и достъп до информация

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Делата от проверките по сигналите се съхраняват от Дирекция „Финанси и контрол“ за срок от 5 години, след изтичането на който се предават за архивиране.

Достъп до делата от проверките се осъществява след разрешение от Директор дирекция „Финанси и Контрол“, като в този случай в ОД-ВТ-219 Регистър на получените сигнали за корупция и/или конфликт на интереси задължително се вписват датата и имената на лицата, на които е разрешен достъп.

6. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Управлението на риска е процес на идентифициране, оценяване и мониторинг, а също така и процес по предприемането на съответните мерки, които да ограничат появата му.

В „Булгартрансгаз“ ЕАД е създадена и функционира единна система за финансово управление и контрол, в основата на която е сбор от политики, правилници, вътрешни правила и инструкции, систематизирани в съответствие с управленската отговорност и взаимосвързаните елементи на финансовото управление и контрол, съгласно чл. 5 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (контролна среда, управление на риска, контролни дейности, информация и комуникация, мониторинг).

През 2022 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД прилага Стратегията си за управление на Риска с хоризонт 2021-2023 г., а за документиране процеса на управление на риска „Булгартрансгаз“ ЕАД има изготвен Риск-регистър, който се преглежда на всеки шест месеца. Ръководителите на всички нива са ангажирани в оценката на риска и попълването на Риск-регистъра. Съгласно Стратегията за управление на риска 2021-2023 г. ежесечно се дискутират въпросите по отношение на вътрешния контрол и се взема ежедневно отношение от Изпълнителния директор и периодично на заседанията от Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, както и от одитния комитет на Дружеството.

Целите на Стратегията за управление на риска на „Булгартрансгаз“ ЕАД са свързани с:

- изграждане на съзнание и разбиране за процеса по управление на риска на всички нива в Дружеството;
- изграждане на организационна култура по отношение на управлението на риска и на отговорност, свързана с управлението на риска на всички нива в Дружеството;
- обхващане на всички рискове и на тяхното добро управление в рамките на Дружеството.
- внедряване на управлението на риска като част от процеса по взимане на решения, което включва свързване на идентифицираните рискове и контролни дейности със стратегическите и оперативни цели на Дружеството, като част от процеса по годишно планиране;
- постигане на съответствие с изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор за функционирането, адекватността, ефикасността и

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

ефективността на системите за финансово управление и контрол (СФУК).

В Дружеството са създадени подходящи условия за ефективно управление на рисковете и са обхванати всички дейности и процеси. Управлението на риска в „Булгартрансгаз“ ЕАД е структуриран, последователен и непрекъснат процес, интегриран в оперативната му дейност, с ясно разпределени отговорности, в които участват всички одитори и служители.

Рисковете за “Булгартрансгаз” ЕАД са групирани в следните рискови области:

- **Външни рискове** – породени от природни бедствия и стихии, международни конфликти, терористични действия, промяна в регулаторната среда и нормативната уредба, политически промени, епидемии, пандемии и други;
- **Технологични/експлоатационни рискове** – породени от аварии, корозия, неизпълнение на условията по договорите от страна на изпълнителите и забава на доставките, некачествени или неотговарящи на изискванията материали;
- **Договорно-правни рискове** – породени от неправилно приложение на действащата нормативна рамка на национално и европейско ниво, ненавременен запознаване с измененията в националното и европейско законодателство, нарушаване на правилата за провеждане на обществени поръчки, неподходящо формулирани в договора изисквания и отговорности;
- **Информационни и технологични рискове** – породени от срив на комуникациите, забавяне и/или грешки при внедряване на нови технологии, загуба на информация;
- **Административни рискове** – породени от подбора на персонала, пропуски в знанията и уменията на персонала, пропуски в разпределението и поемането на отговорност, незадоволителна професионална етика, текучество на персонал, трудови злоупотреби, рискове за здравето на персонала поради неподходящи условия на труд, изтичане на информация във връзка с обработването и свободното движение на лични данни за физическите лица
- **Финансови рискове** – породени от ниска събираемост на вземанията и невъзможност за осъществяване на текущи плащания, кредитни, валутни, финансови, лихвени рискове и рискове свързани с пропуски в управлението на активите.
- **Рискове в областта на защита на класифицираната информация** – породени от неоснователно или неправилно класифициране, разгласяване, злоупотреба, промяна, увреждане, предоставяне, унищожаване на класифицирана информация, както и всякакви други действия, водещи до нарушаване на защитата ѝ или до загубване на такава информация, както и всеки пропуск да се класифицира информация с поставяне на съответен гриф за сигурност или неправилното му

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

определяне и всяко действие или бездействие, довело до узнаване от лице, което няма съответното разрешение за това.

Въвеждането и надзорът върху процеса по управление на риска в „Булгартрансгаз“ ЕАД е отговорност на Изпълнителния директор. Съгласно чл. 9 ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Изпълнителният директор делегира отговорността по управлението на рисковете в отделните структурни звена на директорите на дирекции.

Отговорностите на директорите на дирекции включват:

- ефективно управление на персонала и поддържане нивото на компетентността му;
- идентифициране на значимите рискове на ниво управление;
- оценка на влиянието на тези рискове върху постигането на стратегическите и оперативни цели на Дружеството;
- оценка на вероятността на рисковете;
- въвеждане на адекватни контролни дейности (контроли) за управление на рисковете и осигуряване ефективното им прилагане;
- преглеждане на докладите за управление на риска в рамките на всяка дирекция/ отдел и гарантиране, че всички значими рискове са управлявани по ефективен начин;
- обобщаване на информацията за съществените рискове, на база на които се изготвя цялостен рисков профил на съответната дирекция /отдел;
- докладване на резултатите от дирекцията на риска на Изпълнителния директор;
- предоставяне на информация и предложения за необходими действия по управление на риска и въвеждане на контролни дейности в случаите, в които съответните решения относно реакция спрямо риска са извън правомощията им;
- при покана присъствие на срещите при Изпълнителния директор и Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, при обсъждане на въпроси по управление на риска.

Вътрешният одит подпомага процеса по управление на риска като:

- преглежда критичните контролни системи и процесите по управление на риска;
- извършва ефективен преглед на оценката на риска на организацията и вътрешните контроли;
- дава съвети за съставянето и подобряването на контролните системи и стратегиите за ограничаване на риска;
- въвежда риск-базиран подход за планиране и изпълнение на процеса по вътрешен одит;
- определя нивото на риск толерантност, когато не е дефинирана, на базата на опита и преценката на вътрешния одит и на консултациите с ръководството.

Процесът по управление на риска в „Булгартрансгаз“ ЕАД протича в четири последователни етапа:

1. Идентифициране на рисковете.
2. Анализ и оценка на идентифицираните рискове.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

3. Приоритизиране на съществените рискове и групирането им.
4. Дефиниране на мерки срещу рисковете.

Контролните дейности, които се прилагат са СФУК, правилата, процедурите и действията, насочени към намаляване на рисковете за постигане на целите на организацията и допринасящи за изпълнение решенията на ръководителите.

На този етап в Дружеството са въведени следните ефективни контролни дейности и линии на защита:

- **Система на двойния подпис** – всяко финансово задължение и извършването на плащане се осъществява след полагане подписите на лицето, отговорно за счетоводните записвания и ръководителя на организацията. Тази система дава сигурност, че поемането на задължение/нареждането на плащане са извършени от оторизирани лица.
- **Правила за достъп до активи и информация** – съгласно съществуващите правила само оторизираните лица, разполагат с достъп до тях.
- **За разрешаване, оторизиране и одобрение**, съгласно които за осъществяването на два или повече ключови етапа от дадена операция, процес или дейност отговарят различни служители. За да се гарантира наличието на ефективни проверки и баланс, при извършване на операцията отговорностите трябва да се разделят по начин, който не позволява един служител едновременно да има отговорност по одобряване (разрешаване), изпълнение, осчетоводяване и контрол.
- **За осъществяване на предварителен контрол**, с които непосредствените ръководители трябва да извършват контрол върху точността на изпълнение на операциите в дадена структура, като част от рутинния оперативен контрол.
- **Обхващат процесите по подбор, назначаване, обучение и атестиране, повишаване/понижаване в длъжност и заплащане, преназначаване и прекратяване на правоотношенията със служителите.**
- **По документиране, архивиране и съхраняване на информацията.**
 - Изграждане на *одитна пътека*, която посочва какви процедури и операции (транзакции) съществуват и кои са отговорните лица, какви документи се създават и кой е отговорен за това, какви системи за управление и контрол върху потоците от данни съществуват, кои са лицата, отговорни за проверката на тези данни и какви са начините за представяне на резултатите.
 - *Процедурите по архивиране* следва да осигуряват хронологично и систематично поддръждане на документи за минали събития, решения и действия, касаещи Дружеството.
 - *Процедурите по съхраняване на информацията* е необходимо да осигуряват както физическото запазване на носителя на информацията (хартиен и/или електронен носител), така и запазване на съдържанието без промяна, така че да дава вярна и точна представа за фактите, решенията и действията, отнасящи се до организацията и т.н.

Нефинансова декларация

За годината, приключваща на 31 декември 2022 година

Предприетите действия през 2022 г. са насочени към развитие и подобрене на прилаганите политики, правила, инструкции и процедури, елементи на системата за финансово управление и контрол.

Вътрешният одитор подпомага процеса по управление на риска, като извършва ефективен преглед и контрол на оценката на риска на организацията, и дава препоръки за ефективна и ефикасна оптимизация на контролните системи, и ограничаване на рисковете, както и за изпълнение на бизнес целите на Дружеството.

През 2022 г. са предприети действия за развитие и подобряване на цялостната система за финансово управление и контрол, така и по отделните ѝ елементи. Основно предприетите действия са в областта на два от елементите на системата за финансово управление и контрол – управлението на риска и контролните дейности.

Също така с изпълнението на Стратегията за управление на риска в „Булгартрансгаз“ ЕАД през 2022 г. са постигнати целите на Дружеството за утвърждаване на организационна култура и разбиране за необходимостта и ползата от управление на рисковете; изпълнение на законово изискване за въвеждане на процеса по управление на риска, и прилагане на ефективен и работещ модел за минимизиране на рисковете, свързани с постигането на целите на Дружеството и ефективно функциониране на системата за финансово управление и контрол на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като независим газопреносен оператор.

В заключение ръководството на „Булгартрансгаз“ ЕАД е на мнение, че през 2022 г. управлението на риска в процесите и дейностите, за които отговаря е ефективно, ефикасно и носи действителна полза за изпълнението на бизнес целите на Дружеството.